

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5/2020
01.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца Предузећа за производњу и промет индустрија меса „Матијевић“ ДОО из Новог Сада, чији је пуномоћник Штефанија Пацек, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је привремени заступник Горан Родић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2675/19 од 03.10.2019. године, у седници од 01.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2675/19 од 03.10.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П 389/2019 од 15.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 389/2019 од 15.04.2019. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде штете исплати 1.018.230,72 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 453.365,35 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је у преосталом делу тужбени захтев за исплату законске затезне камате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2675/19 од 03.10.2019. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу исплати 1.018.230,72 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 26.975,00 динара.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 05.01.2014. године дошло је до саобраћајне незгоде на путу ... – ..., којом приликом је возилом тужиоца управљао његов запослени, овде тужени. До оштећења возила дошло је због силажења са коловоза и ударца у челичну заштитну ограду, након чега је дошло до превртања возила. Из полицијског записника о увиђају произилази да тужени том приликом није био под утицајем алкохола, и да је брзина кретања возила износила 81 км/х, на деоници где је дозвољена брзина износила 80 км/х. Теретно моторно возило тужиоца је оштећено, након чега га је тужилац као хаварисано дана 20.06.2014. године продао за износ од 1.940.267,28 динара, а штета на возилу, по одбитку наведеног износа добијеног продајом остатка возила, износи 2.543.754,72 динара на дан вештачења 12.02.2018. године. Кривична пријава против туженог поводом наведене саобраћајне незгоде одбачена је од стране Основног јавног тужилаштва у Новом Саду, јер је тужени извршио обавезу наложену наредбом надлежног јавног тужиоца тако што је уплатио 30.000,00 динара за хуманитарне или друге јавне сврхе.

Код овако утврђеног чињеничног стања, побијаном другостепеном пресудом преиначена је првостепена пресуда, којом је тужбени захтев тужиоца за накнаду штете био делимично усвојен. По оцени другостепеног суда, тужилац као послодавац био је у обавези да докаже да му је његов запослени, овде тужени, штету проузроковао намерно или крајњом непажњом, да би запослени био одговоран за штету коју је на раду или у вези са радом проузроковао послодавцу, према одредби члана 163. став 1. Закона о раду. У конкретном случају није било кривичног поступка у ком би се утврдила кривична одговорност туженог, јер је кривична пријава за кривично дело угрожавање јавног саобраћаја одбачена, будући да је тужени као осумњичени испунио наложену обавезу у складу са чланом 283. став 1. тачка 2. Законика о кривичном поступку, тако да није било кривичног поступка у коме би био утврђен облик виности туженог, односно о ком се облику нехата радило. С обзиром да тужилац у поступку није доказао да му је запослени проузроковао штету намерно или крајњом непажњом, првостепена пресуда је преиначена и тужбени захтев одбијен као неоснован.

Из наведеног произилази да се основано ревизијом тужиоца указује да је у побијаној другостепеној пресуди погрешно примењено материјално право.

По оцени Врховног касационог суда, не може се прихватити закључак другостепеног суда да тужилац, на коме је био терет доказивања, није доказао да му је тужени као његов запослени штету на возилу причинио намерно или крајњом непажњом, те да је основ одговорности туженог остао недоказан јер је у предкривичном поступку примењено начело опортунитета.

Према члану 163. став 1. Закона о раду, запослени је одговоран за штету коју је на раду или у вези са радом, намерно или крајњом непажњом, проузроковао послодавцу, у складу са законом. Ставом петим овог члана прописано је да постојање штете, њену висину, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како се надокнађује утврђује послодавац, у складу са општим актом, односно уговором о раду, а ставом шестим је прописано да ако се накнада штете не оствари у складу са одредбама из става петог овог члана, о накнади штете одлучује надлежни суд.

Одредбом члана 283. Законика о кривичном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/2011, са изменама и допунама), прописано је да јавни тужилац може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је предвиђена новчана казна или казна затвора до пет година, ако осумњичени прихвати једну или више од следећих обавеза: 1) да отклони штетну последицу насталу извршењем кривичног дела или да накнади причињену штету; 2) да на рачун прописан за уплату јавних прихода уплати одређени новчани износ, који се користи за хуманитарне или друге јавне сврхе; 3) да обави одређени друштвенкорисни или хуманитарни рад; 4) да испуни доспеле обавезе издржавања; 5) да се подвргне одвикавању од алкохола или опојних дрога; 6) да се подвргне психосоцијалном третману ради отклањања узрока насилничког понашања; 7) да изврши обавезу установљену правноснажном одлуком суда, односно поштује ограничење утврђено правноснажном судском одлуком (став 1.), да ће у наредби о одлагању кривичног гоњења јавни тужилац одредити рок у којем осумњичени мора извршити преузете обавезе, с тим да рок не може бити дужи од годину дана (став 2.), а ако осумњичени у року изврши обавезу из става 1. овог члана, јавни тужилац ће решењем одбацити кривичну пријаву и о томе обавестити оштећеног, а одредба члана 51. став 2. законика неће се примењивати (став 3.).

Напред цитирана одредба закона представља институт одлагања кривичног гоњења – опортунитета. У нашем правном систему као основно процесно правило прокламовано је начело легалитета кривичног гоњења, док је начело опортунитета предвиђено као изузетак. У случајевима одбацивања кривичне пријаве применом начела опортунитета постоји осумњичени, јер га сам законодавац тако назива, али, да би се применио опортунитет, ЗКП захтева осумњиченог који је практично признао кривицу, па самим тим није више осумњичени, јер цитирани члан 283. ЗКП у ставу 1. тачка 1. намеће обавезу осумњиченом да отклони штетну последицу насталу извршењем кривичног дела или да накнади причињену штету. Употребљена формулација „насталу извршењем кривичног дела“ указује да је то дело прописано, да је наступила забрањена последица и да га је осумњичени извршио, због чега је у обавези да отклони штетну последицу.

У поступку је утврђено да је критичном приликом, када је дошло до саобраћајне незгоде у коме је оштећено возило тужиоца, био дан, видљивост је била добра, а коловоз је био раван и сув. Тужени се кретао брзином већом од дозвољене, с обзиром да је брзина кретања на тој деоници пута износила 80 км/х, а из записника полиције и кривичне пријаве произилази да је тужени из неутврђених разлога изгубио контролу над возилом и сишао ван коловоза, услед чега је дошло до превртања возила, из разлога који се налазе у субјективној сфери возача, јер није било контакта са другим возилом. Кривична пријава против туженог одбачена је применом института опортунитета, а из наведених одредаба ЗКП произилази да је на тај начин тужени признао своју одговорност за насталу саобраћајну незгоду и проузроковану материјалну штету. Имајући наведено у виду, као и да то што тужени није оглашен кривим у кривичном поступку не значи да не постоји његова грађанско-правна одговорност за насталу штету, по оцени Врховног касационог суда радње туженог из нехата, којима је изазвана саобраћајна незгода и штета на страни тужиоца, у грађанско-правном смислу могу се уподобити са крајњом непажњом, која представља основ да тужилац против туженог као свог запосленог потражује накнаду штете насталу на возилу, у смислу члана 163. став 1. Закона о раду и чл. 154. став 1., 178. и 185. ЗОО. Висина штете правилно је утврђена према налазу и мишљењу вештака од 12.02.2018. године, а у жалби туженог поднетој против првостепене пресуде није се ни указивало

да је висина накнаде штете неправилно утврђена. С обзиром на наведено, побијана другостепена пресуда је преиначена, тако што је одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Тужиоцу нису досуђени ревизијски трошкови, будући да они нису тражени у ревизији.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић